

Szerkesztőség

Arad, Acsoz-palota,

Kiadóhivatal:

Sulv. Regede Ferdinand 29,
(József térség-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égész évre ... 360 Lei.

Fél évre ... 180 Lei.

Negyed évre ... 75 Lei.

Havonta ... 25 Lei.

Márkottások díjazás szerint
vételnek fel.

Majelenk naponta reggel.

Megalakult az aradi Magyar Párt

(Kiküldöttek a kolozsvári kongresszusra. — Zima Tibor beszámolója. — Nagygyűlés a Fehér Keresztben.)

Impozáns módon tartotta meg tegnap, vasárnap Aradváros és Aradvármegye magyarsága pártalakító nagygyűlését a Fehér Kereszt-szálló nagytermében. A terem teljesen betöltött tömeg szinte áhítattal figyelte a szónokok beszédét, akik valamennyien a legszenvedőbb, a legfontosabb életkérdésekről beszéltek: a magyarok szervezkedéséről, egy pártba való összesítéséről és a romániai magyar kisebbség jogainak kivívásáról.

Csatlakozás az országos párthoz

Délelőtt tíz óra után néhány perccel dr. Barabás Béla üdvözölte Arad egybegyűlt magyarságát és megnyitotta a gyűlést. Bejelentette, hogy a gyűléshez szükséges hatósági engedélyek megvannak. Hivatkozik arra, hogy huszvétkor tartott gyűlésen már megválasztották az aradi magyar párt végrehajtó bizottságát, amelynek mandátuma az új választói névjegyzék kibocsátásáig tart. Javasolja, hogy a bizottság mandátumát ismerje el a mai gyűlés is. Ennek megtörténte után átadja az elnöklést a Magyar Párt már korábban megválasztott elnökének, kisjolsvai Szabó Zoltán nyug. tábormóknak.

Megválasztották a gyűlés jegyzőit: dr. Falus Lajost és Bérczy Lajost, valamint a jegyzőkönyv hitelesítőit: Csukay Gyulát, Polonyi Pált, Schwartz Gyulát és Tüdös Bélát.

Szabó Zoltán elnök bejelentette, hogy az erdélyi magyarság egy pártban készül tömörülni. A trianóni békeszerződés alapján — úgy mond — új körben kell mozognunk és élnünk. Nem az a hazafi, aki kivándorol, vagy elbusul és visszavonul, hanem az, aki beilleszkedik az új helyzetbe. Igaz magyarok és jó román állampolgárok vagyunk. Ezt követeli tőlünk a jövő generáció boldogulásának érdeke is. Javasolja, hogy Arad városa és Aradmegye magyarsága csatlakozzék az Országos Magyar párthoz. Az elnök javaslatát egyhangulag elfogadták.

Barabás Béla beszéde.

Barabás Béla beszéde következett. Ismertette a trianóni békeszerződésnek és a gyulafehérvári

határozatoknak a kisebbségekre vonatkozó pontjait. Konstatálta, hogy mindezek még csak papíron vannak meg. Elismerte azonban, hogy Jugoszlávia még merevebb álláspontra helyezkedik a kisebbségekkel szemben, mint Románia. Felemeltette, hogy még mindig emelkednek a magyarság ellen irredenté vádakat. Ezek ellen erőfeszítéssel állnak ki. Majd rátért a magyarság tömörülésének kérdésére és megállapította, hogy Arad magyarsága eddig is egységes volt. Bejelentette, hogy Erdély magyarsága december 28-án tartja Clujon (Kolozsváron) pártalakító országos nagygyűlést. Erre Arad városának és a vármegyének 22 delegátust van joga küldeni, Zima Tibor képviselőn kívül, aki hivatalból tagja a nagygyűlésnek és már bejelentette részvételét. Ezután megválasztották a Kolozsvári nagygyűlés delegátusainak egy részét. Ezek a következők: Barabás Béla, Adler Andor, Bérczy Lajos, Brandt István, dr. Deutsch Izsó, dr. Lócs Rezső, Nagy Dániel, Salfalvi György, Szondy Géza, Major Béla, Moskovitz Izidor, Réthy József, Kócsy Jenő, ifj. Gál Pál és Polonyi Pál. Összesen 15 tagot delegált az aradi nagygyűlés, amely felhívja a város és az egész vármegye magyar közönségét, hogy jelentkezzenek a küldöttségben való részvételre. Ha nem lesz elég jelentkező, akkor Kolozsvárra lát kérnek fel az aradiak képviselőit. Meg is állapították, hogy kiket kérnek fel arra Kolozsvárról, hogy a 22 tagú aradi és aradvármegyei csoportot kiegészítsék. — Ezek sorrendje a következő: Báró Bánffy Dániel, Csiszár Gyula, Deák Ferenc, Gombos Benő, Havas Lázár, Heller Gusztáv, Várady Aurél, ifj. Zagoni Szabó Mihály, Albert József, ifj. Csiky Sándor, Báthori Gábor, Csajka Gyula, ifj. Adorján János, Hadházy István.

Barabás Béla bejelentette, hogy Sándor József képviselő, aki már korábban jelezte, hogy az aradi nagygyűlésen részt vesz, távirati úton mentette ki elmaradását, mert a bucaresti Petőfi-ünnepélyen kell résztvennie, ahol alkalmi szónok. Ezután az elnök Szabó Zoltán felkérte Zima Tibort, Arad város

képviselőjét, hogy eddigi képviselői működéséről tartson beszámolót.

Zima Tibor beszámolója.

Zima Tibort tartós eljenzés fogadta. Beszédét azzal kezdte, hogy megválasztatása óta a parlament mindössze csak két alkalommal volt együtt egy-egy napig. A parlament munkájában tehát még nem vehetett részt. A parlamentnek mindössze három magyar képviselő tagja van, akik az aktivitás mellett határozatok ugyan háború nincsen több okuk a parlamentet törvényesnek tekinteni, mint a többi ellenzék pártoknak. A magyarság azonban nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy ne vegyen részt a gyűléseken. Ismerteti az aradi katolikus gimnázium ügyében kifejtett tevékenységét, amelynek először az irredentizmus vádjára, majd később a helység kérdés miatt merültek fel nehézségek, amelyeket sikerült elintéznie. Majd az adó és alkotmányreformra tért át.

(Az adóreform.)

— A parlament — mondotta — most kezd meg működését. Két nagy reform van előkészületben: az adóreform és az alkotmányreform. Ma háromféle adórendszer szerint háromféle mértékben adóznak Románia polgárai. Erdély éppen a hatszorosát fizeti a királysághoz képest. Ennek az állapotnak a megszüntetése nemcsak nekünk, erdélyieknek érdekünk, de érdeke az államnak is, amely éppen ezek miatt a lehetetlen állapotok miatt küzd nehézségekkel. A jelenlegi adótörvény bizonyos könnyebbségeket és kelemesebb elbánást biztosít az adózóknak részére. Nagy hibá van azonban a kereseti adók kivételénél, amelyet az erdélyi rendszer, vagyis adóvető bizottság felállítását utján kívánunk rendezni. Ismét változást kell tenni, minden aprókétes részletre kiterjedő és megszüntetni az a rendszer, hogy a pénzügyi tisztviselővel közvetlenül beszélje meg fizetendő adóját az adózó. A házadó kivétele is meglehetősen súlyos lenne az új törvény szerint. Ugyanis nem a jövedelem, hanem a ház értéke után adóztatnák meg a házakat. Az adótörvény harmadik sérelmes pontja az, hogy maximálja a pótdadót. A közigazgatási bizottság hiányában tisztviselők vezették a városok gazdasá-

gi ügyeit és nem volt szerv, amely működésüket ellenőrizhette volna. Így Aradon 360, Kolozsváron ezer százalékra is felment a pótdadó a könnyelmű pénzügyi gazdálkodás folytán. Rámutat a királyságbeli példára, ahol alig egy-két város áll fejlődés tekintetében azon a mérvön, amelyen az erdélyi városok vannak és ezeknek is inkább a kedvező természetű, földrajzi helyzetük volt ebben segítségükre. A városok a pótdadó eltörlése folytán legjelentősebb szükségüket sem tudják majd ellátni. Ráboltgazdálkodást lesznek kénytelenek folytatni. A városi életkérdések szükség szerűen óriási mértékben feleslegessé válnak. Ezzel egy új adózás lép életbe és ez igazságtalan adó lesz, mert nem azok fizetik, akik valójában illetékesek arra, hanem azok, akiknek több dolguk, kényelmük, elintéznivalójuk van a városnál. Felemeltette a forgalmadózás sérelmeit és bejelentette a nagygyűlésnek, hogy a feltárt irányelvek mellett felszólal majd a parlamentben is az adóreform tárgyalásánál.

(Az alkotmányreform.)

Majd az alkotmányreformra tért át, amelyre nemcsak azért van szükség, mert Románia régi alkotmánya már elavult, hanem az új csatolt területek miatt is. A magyar kisebbséget aggodalommal töltötte el az, hogy az alkotmányreformot olyan parlamenti többség terjeszti a Ház elé, amely annak idején inkább lemondott a kormányzásról, semhogy a békeszerződést, amely a kisebbségeknek jogokat biztosít, aláírja. Ezért aggodalommal nézi a többségi párt munkáját. A helyzetünket — úgy mond — megnehezíti az, hogy általában az uralkodó nemzet részéről éppen mi magyarok vagyunk azok, akiket szemben a legnagyobb bizalmatlansággal viselhetnek. És ennek van oka több is.

számszerűleg mi vagyunk a legnagyobb romániai kisebbség és határosak vagyunk azzal az országgal, amelyet elszakadtunk. Ezután a szolgálatban lévő és az esküt nem tett magyar tisztviselők kérdéseiről beszél.

(A pénzügyi helyzet.)

Románia pénzügyi helyzetéről tért át, amit ma még nem tart a

viszonyoknak megfelelőnek. Nagy tévedésekben ringatja a népet a valuták hullámozása. A pénz értékének ingadozását beteglázhhoz hasonlítja. Az is baj, ha tulalacsony, de halált okoz akkor is, ha túmagas. A pénz javítását csak belső okokkal lehet elérni több munkával, több termeléssel. Ha a belső konszolidáció megvan, akkor a valutaingadozást is jobban kibírja, mint ahogy ma Németország és Anglia azok az államok, amelyek leg hamarabb jönnek majd rendbe, mert ennek a két országnak a népe dolgozik és termel. Áttér a zsidó iskolák nyelv kérdésére is, ahol vagy az állam nyelvét vagy a héber nyelvet kell használni. Igazságtalannak tartja, hogy az állampolgároktól elvegyék az anyanyelvüket és a tan szabadságot annyira megszüktik, hogy olyan nyelven kényszerítik tanulni az ifjúságot, amit nem ismer. A választói törvényről beszélt ezután, amely a legdemokratikusabb ugyszólván egész Európában — de csak papíron. Hogy a gyakorlatban milyen, azt láttuk már a választásoknál. Éppen így Románia igazságszolgáltatása is szép és modern törvényeken alapul, nincsen halálbüntetés, de aki a jillavai és a vacarestii börtönököt látta, az látta azt a különbséget is, ami a papírra fektetett törvény és a valóság között van. Aradon és a határvidéken még ma is cenzura van. Nincsen megadva a vélemény szabadság. Pedig ez éppen most a legaktuálisabb, amikor az alkotmány revíziójára készül a parlament.

Az alkotmányreform most ke-

riült a bizottsági tárgyalás elé. Elmondja, mily nehéz polémiával sikerült a miniszterelnöknek kivívni azt, hogy az új alkotmány első pontjában a román szó helyett román állampolgár szó álljon. Kifejtették a miniszterelnök előtt, hogy a magyarságnak ragaszkodnia kell jogaihoz, mint ahogy ragaszkodik ahhoz, hogy azon a földön éljen, ahol született és amelyen már ezer év óta él. Hasonló módosítást sikerült elérni az alkotmánytervezet negyedik szakaszánál is, ahol külön kiemelték, hogy a román állampolgárok fajra, felekezetre és vallásra való különbség nélkül egyenlő jogokat élveznek. Elmondja, hogy főleg gyakorlati sikerek elérésére törekszik. A parlamenti siker muló dolog. Nem elegendő az, hogy valami csak papíron legyen meg, csak az a jog biztos, ami a kezünkben van és amivel már élünk.

(Vá. a magyarság ellen.)

Az újabb időkben aktuálisá vált antiszemita mozgalmakra terelte a beszédét. Súlyos nyilatkozatok hangzottak ennek kapcsán a magyarság ellen, éppen Vajdától és Jorgától, akiktől a magyar kisebbség demokratizmust és megértést remél. Vajda az egyetemeken magyar ifjúságra hárítja az antiszemita mozgalom kezdeményezését. Már pedig egész Romániában csak Clujon (Kolozsváron) sincs együttesen husz magyar egyetemi hallgató. Jorga professor vádjával foglalkozik, amit még nagyobb abszurdumnak tart és kérde, hogy jut eszébe az a kér-

dés, hogy az antiszemita Cziza professzornak vannak-e összekötései a magyar antiszemita vezetőkkel, de az bizonyos, hogy az erdélyi magyarságnak nincsenek és nem is lehetnek már csak azért sem, mert az erdélyi magyarság senkiben sem bíz, csak saját magában. Nem kér támogatást attól a Magyarországtól, amely különben sem tudna adni és az emigránsokban sincsen bizalma. A magyarság csak helyteleníti az antiszemita mozgalmat. Fogjon össze minden erdélyi ma-

Magyar fascista hungarista tábor.

(Friedrich beszéde a németek mellett. — Megalakult Budapesten a fascista-egyesület.)

Budapest. Vasárnap a vármegyeházán megalakult a magyar fascista-tábor. A megjelentek olaszos, csukott nyakú ingben voltak. A bejáratnál az Ébredő Magyarok Egyesületének meghívottai igazoltatták a belépőket. Jelen voltak: Friedrich István, Pók Márton az ismert fascista vezér, Weiss Konrad és Kiss Menyhért képviselők. A gyűlésen Csüllé Jenő miniszteri tanácsos elnökölt, aki megköszönte az érdeklődést és megcáfolta azt a híresztelést, hogy a gyűlésről ki akarják rekeszteni a sajtót. Hornyánszky Zoltán Friedrich-párti volt képviselő ismertette a célt, amelyért a fascistáknak küzdeniök kell. A cél: a keresztény erkölcs alapján a társadalmi rend biztosítása, a nemzeti vagyon és művelődés védelme és fejlesztése. Az elmúlt idők szomorú tapasztalatokat nyújtottak. A forradalom keresztülgázolt az országon, ami egy idegen faj aknamunkájának volt az eredménye.

Közbekialtások: A zsidó bé-

gyar ember és minden párt- és vélemény különbség nélkül vegye ki részét abban a munkában, amely érdekeinek védelmét és kivívását célozza. Ezekkel a szavakkal fejezte be Zima Tibor képviselő beszédét, amelyet hosszantartó eljenzés és helyeslés követett.

Szabó Zoltán elnök megköszönte Zima Tibor beszámolóját és kérte a megjelenteket, hogy az aradi nagygyűlés alkalmából táviratilag küldjenek üdvözlöt a cluji (kolozsvári) központnak. Fizesel a nagygyűlés véget ért.

renceké! Hornyánszky Zoltán: Ugy van! A zsidóké, akiknek uszító sajtóhadjárataát most sem tudja elnyomni az erőves kéz, pedig ismét halljuk megcsendülni a forradalmi hangokat. Mi tiszteljük a legitimizmust, becsüljük a szabad királyválasztókat de olyan kormányának sohasem fogjuk odaadni támogató erőnkét, amely ezeket a hangokat a kolportázs-jog megvonásával akarja megszüntetni és nem meri megfojtani. Hitvallást tett a mozgalom mellett, amelyről, mint forradalomról beszélnek. Ez igenis forradalma a nagy nemzeti egységnek.

Ezután felolvasták a belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályokat. Az egyesület neve: Magyar fascista hungarista tábor. Célja az ismert fascista program. Az egyesület szervezkedik úgy a fővárosban, mint a vidéken. Hagadig Barna a fascizmus törekseit vázolta. Osorozta a nemzetközi szociáldemokráciát és a lerongyolt középosztály egybeforrását reméli a fascizmus an. Bo-

Balla Béla tárlata.

Két évtized van mögötte, a mióta elindult a festői pálya röggös országútján. Tanult Nagyban Ferenczy Károlytól, Thorma Jánostól, Réthy Istvántól, akik től elsejajította a színprobléma megfejtését. Azután elment Münchenbe, szorgalmasan járt az iskolába, tanult és koplált. Amikor befejezte tanulmányait, nem úgy cselekedett, mint sokan mások, hogy hazajön és rajztanári állást vállal valamelyik állami iskolában. A vágya délre hajította, a napsugaras Olaszországba, ahol kékebb az ég, ragyogóbb a napfény és tisztább a levegő, mint itt északabba. — Ment délre tele szívni a lelkét hangulatokkal, az olasz mesterek műveinek hatásával. És azután hazajött Aradra telve ambícióval, dagadó tetterővel és dolgozni akarással. Husz éve már ennek és ez a fekete haja, barna arcu festőművész eleinte végig járta a meg nem értés tövises útját.

Nyugaton már túlhaladott művészi álláspont volt az impresszionizmus. Új irányok között tapogatóztak a művészek. Nálunk akkoriban még az akadémikus me revség, az édeskés portretizálás járta és bizony a nagybányai mestereknek is nagy küzdelmet kellett folytatniok a vaskalaposság ellen. Ebben a forrongó korszakban, amikor Aradon még csak szé-

pen megrajzolt és finoman cizellált festményeket vásároltak, kezdte meg működését Balla Béla. Eleinte kinevették a fiatal piktort, aki akkor erős akarakterővel dolgozott a nagy és új mesterek hatása alatt. Forrongásban volt még a művészete, sokszor zavaros, mint az erjedő új-bor, de már akkor meglátszott rajta, hogy talentum. Szorgalmas és szívós munkájának gyümölcse lett a budapesti Mücsarnokban, Aradon, Nagybecskerekön, Nagybanynán és Nagyváradon rendezett kiállítása. Mindegyik helyen híveket szerzett magának, akik felismerték benne a kvalitást. Legutoljára tavaly állította ki képeit a Kulturpalotában. Ekkor az értékek már kicsilantak műveiből, de még mindig látszott, hogy keresi önmagát, de nem találja meg.

Azóta ekkor egy esztendő. Ott lion a műtermében szorgalmasan dolgozott. Járt a Retvezáton és motívumokat gyűjtött. Vázlatokat készített, sokat rajzolt és összegyűjtve egy esztendő munkájának termését, most bemutatja Arad műértő közönségének, mintegy azt dokumentálva, hogy ime husz év küzdelmei után elérkezett oda, ahol megtalálta önmagát. Az első és maradandó impresszió a Balla Béla jubilaris tárlatán az, hogy a fiatal művész hatalmasan fejlődött. Perspektívája kiszélesedett, témái komolyak, színérzéke fejlett és tisztult és rajztudása mélyült. Nem

akarjuk azt állítani, hogy Balla Béla elérkezett a fejlődés ama stádiumába, ahol már meg kell állnia. Még sokkal fiatalabb ahhoz, semhogy megállapodjék. Nem is hisszük, hogy ambíciója, művészi rajongása megállást parancsolnának ecsetének. Ő maga jelentette ki többször, hogy tovább megy a megkezdett úton, de azután maradjon ezen a most megtalált mesgyén, amely felvezet a művészet magaslatára.

Most kiállított hatvan képe közül a fele olajfestmény sötét, patinaszerű blonderkeretben, ami szoliditásával nem befolyásolja a munkák hatását. Az olajfestmények közül a legkiválóbb alkotás és a kiállítás legszebb darabja az „Öreg diófa”. Tökéletes alkotás. Színeze, rajza, egész kompozíciója befejezett. A színek harmóniája gyönyörködteti a szemet. Ez a kép már vasárnap délelőtt bevőre akadt. A „Kertrészlet” meleg színeivel, a „Marosmenti táj” perspektívájával, a „Várom végző napsütésben” eredeti elgondolással, az „Izoty csucsáról” finom, meleg színeivel, a „Nyári délután” és „Napsütésben” vibráló napfényével, a „Pipacsos szántóföld” tökéletes összhangjával, a „Szeptemberi alkonyat” poetikus melankólikájával, a „Fák világítás ellen” a fény és árnyék szerencsésen megoldott kontrasztjával, a „Falurészlet” (el is adta) fényhatásával, a „Rovinói törészlet” kere-

setlen egyszerűségével és „Udvar részlet” vibráló levegőjével és hűvös árnyékával megkapják a szem lélet. Nem a régi motívumok ezek, hanem új meglátások. Nem szemléltető témák, hanem igazi természet levegővel, napfényvel, harmóniával, a színprobléma sikeres megfejtésével.

De nemcsak a nagyobb vásznak kötik le a figyelmet, hanem a kisebb munkák is: a pasztell-rajzok, a ceruza-rajzok és az akvarellek. Láttunk egy ceruza-rajzot, amely sziklákon átfogó patakot ábrázol. Azt lehetne hinni, hogy rézkarc, oly tökéletesen hozta ki a művész íronja a sziklákon bukdácsoló vizet. Pasztell-rajzai, különösen a két női fej és a „Pipázó” ember elsőrangú alkotások, amelyeken megkap a vonalak lágy sága és a színek összhangja. Két kisebb akvarellje színeivel, perspektívájával, finom konturjaival hatnak. Egyébként akvarelljeinek nagyrészt még nem állította ki a művész, ugyszintén pasztellel alkotott kisebb tájképeit sem.

Már az első napon nagy közönsége volt a tárlatnak, amely bizonyára újabb és megérdemelt elismerést fog hozni Balla Bélának, aki most kiállított munkáival bizonyosságot tett arról, hogy nagyra hivatott művész, akitől még sok és értékes munkát lehet elvárni.

Károly József.

mányit végigkíséri amerikai koncert-tornéján és akit itt Aradon is elsőrangú zongoraművészek ismernek.

Hogy áll a leu?

December 18-án fizettek 100 leuért.

Párisban 8.30 frankot
Zürichben 3.05 frankot.
Budapestben 1450 koronát

Petőfi-ünnepély Aradon.

(A katolikus főgimnázium művészi délutánja).

Az aradi katolikus főgimnázium is méltó módon hódolt Petőfi szellemének. Vasárnap délután a Kulturpalota nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség előtt zajlott le a Petőfi-ünnepély. Az ifjúsági zenekar nyitánya vezette be a nívós programot. Terényi Aladár, Moll Béla, Osztas Gyula, Róth Klári, Barta Zoltán, Friderich János, Fiedler Márta, Letkovits Jenő, Teichert Gyula, Margittai László, Prohászka István, Unger Gyula, Cigu Mihály, Dóka László, Fiedler Margit és Reusz Magda a zenekar tagjai precíz összjátékkal vitték sikerre Kéler pompás nyitányát. Alkalmi költeményt írt Reusz Magda, a verset ugyan csak ő szavalta el tetszés mellett. Petőfi dalokat énekelt az ifjúsági vegyeskar Balázs tanár kitűnő vezénylete mellett. — A „János vitéz“ két jelenetét is lejátszották. Boros Amikó szimpatikus juhászbojtár, Klein Magda Juliska szerepében bájos volt. A mostohát rutinnal ábrázolta Édes Erzsébet. Haász Olga ügyesen szavalt. A zongorakíséretet művésziessé látta el Kalász Mariska. Petőfi költszetéről beszélt Györfv Iván. Zima Jancsika meglepően szépen szavalt. Lengyel Vera pedig egyéni mélyet vitt a szavaltatába. Hegyesi Lili közvetlenül adta elő a „Sári Néni“t. A közönség nagy tetszése mellett szavaltak még: Krenner Mária, Steinhardt Lili, Decker Ödön, Kettner Kálmán és Horváth Péter. Petőfi-dalokat zongorázott kiforrottan Szántó Magda. Melodramát adtak elő műkedvelőket jóval felülmúló tudással Fránek Gyula és Édes Erzsébet. A műsor egyik száma méltó arra, hogy külön is kiemeljük. A palotást művésziessé lejtették: Benkert Ida, Simay Margit, Benkert Klára, Deutsch Jolán, Fiedler Márta, Fiedler Klára, Adler Béla, Hehs Béla, Kenderessy László, Weichelt Alfréd, Pataky József és Prohászka István. Határtalan lelkesedéssel fogadta a közönség a palotást. Színtű nem akaró taps tör ki. A táncot megismételték. A nagy sikerben része van Szathmáry Etelka táncművésznőnek, aki a betanítás nehéz munkáját végezte. Színtűn nagy sikere volt a toborzónak, amelyet a következők jártak: Gráf Vilma, Müller Erzsébet, Simay Ilona, Salac Lili, Csikv János, Horváth Péter, Masser István és Hady László. A betanítás Bercy Ilonka elismeréseméltó munkája. Gruber László, Kenderessy Nándor és Prohászka István egy szcenáriumban produkáltak művészi játékot. Az ifjúsági vegyeskar énekszáma fejezte be az élvezetes műsort. A zenekart Fiedler Zoltán ny. őrnagy biztos kézzel dirigálta. A Petőfi-ünnepély kitűnően sikerült. Az előadást hétfőn nagy sikerrel ismételték meg.

Szomoru karácsonyi vásár.

(Nincs vevő az aradi üzletekben.)

Valamikor régen nem vették komolyan a kereskedők panaszkodásait. Azt mondták, hogy ha a kereskedő elégedetlenek mutatja magát, azt üzleti érdekből teszi. És talán igaz is volt. Ez is egy módja lehetett a hitelezők elnémitásának és a „ráfizetek“ jelszavával nagyobb árakat tudtak képviselni a vásárlókból. Csak egy esetben szünetelt a kereskedő látszólagos elégedetlensége, ha egy konkurrens kereskedővel állott szemben. Ilyenkor dicsekedett: „Egész nap tömve a bolt. Nem győzzük a munkát.“ Ez is egy üzleti szempont volt.

A kereskedők ma nem panaszkodnak. Nem is panasz volt az, amit tőlük hallottunk, amikor végigjártuk a főtéri üzleteket, hogy érdeklődünk a karácsonyi vásárról. Nem panasz volt, hanem őszinte, szívből jövő igaz elkészülés. Őt különféle üzletet kerestünk fel és a kérdéseinkre mindenütt ugyan az volt az első válasz:

— Tessék itt maradni egy negyed- vagy egy fél óráig, ha ráér egész délelőtt és megkapja kérdésére a választ.

És megkaptuk: *Sehol sem látunk fél vagy negyedórás tartózkodásunk alatt egyetlen vásárlót sem.*

— Holnapról kezdve — mondotta egy játékaru kereskedő — életbe lépnek az új vámtételek. Körülbelül száz százalékkal magasabbak lesznek a vámok. És mi lesz ennek a következménye? Eddig fél vagyomat fizettem rá az üzletemre most mindent ráfizetek. Szóval tönkre megyek, és tönkre megyünk mindnyájan, ha valami különös csoda nem változtatja meg ezt az állapotot. A kereskedők sorsa sohasem volt olyan tragikusán komoly, mint most. Karácsonyi vásárról ne beszéljünk, mert nem is beszélhetünk. *Karácsonyi vásár nincs.* Ki vesz ma játékot a gyermekének? Olyan drága minden, hogy félve mondjuk meg az árakat. Mi félünk — mondotta keserű mosollyal — és az árak hallatára a vevők megijednek. A legforróbb nyáron, amikor minden üzlet természetesen pang — több vevő fordult meg az üzletemben, mint most a karácsonyi vásáron. Hogy mi ennek az oka? *Nincs pénz.* Romániában kezdetleges a gyáripár. Mindent külföldről kell behozni és óriásiak a vámtételek.

Egy ur jött be az üzletbe:

— Hogy ez a kis kocsí? — és rámutatott egy játékszerre.

— Százhusz lei.

Az ur megfordult és szó nélkül kiment. Még csak nem is köszönt. Haragudott a kereskedőre, mert sokat kért. A kereskedő megmutatta a kis kocsí eredeti számkáját. Nyolc százaléket keresett

volna rajta.

— Az üzleti rezi harmincöt százalék — mondotta a kereskedő.

A férfitüvat kereskedő ezt mondotta:

— Ha ritkán betéved egy vevő, a legokosabb nyakkendőt vásárolja. Ha mást is ajánlunk, ezt feleli: — Örülök, hogy kenyérre van.

És el van keseredve ő is mint a játékkereskedő, a várn miatt, a pénzhiány miatt. Kesergését ezzel poentírozta:

— Tönkre megyünk.

Igy a női divat, a cipőkereskedő és így az ékszerész is.

— Ha sürgősen nem csinál valamit a kormány az érdekeinken — tönkre megyünk.

A prefektusok arcképe.

(A megyei közigazgatási bizottság ülése.)

Ma délelőtt 11 órakor tartotta Aradvármegye közigazgatási bizottsága e hónap ülést, amelyen Georgescu János belügyi vezérrel ügyelő, delegált prefektus elnökölt. A megnyitó után Beles Jenő dr. alispán mondotta el jelentését. Beszámolt Marcus Mihály dr. távozásáról, akinek a közigazgatási bizottság jelezte könyvi köszönetet fejezte ki működéséért és elhatározták, hogy a vármegye részére megíestetik arcképét. Egyben a többi volt prefektus arcképét is megíestetik és ezeket a vármegyehez közgyűlési termében helyezik el. Bejelentette, hogy a vármegyéből 800 ember vett részt a koronázási ünnepségeken. A közigazgatás a vármegyében normális keretek között folyik. Jelentést tett arról, hogy a sziguranca többeket letartóztatott a vármegyében és a letartóztatások 10) nem küld jelentést a megyei hatóságoknak. A közgyűlés utasította a sziguranca vezetését, hogy ezután minden esetben tegyen jelentést, ha a megyében letartóztatásokat eszközöl. Az esőzések következtében a termőföld nagy részét nem vetették be. Kéri, hogy interveniáljon a bizottság a miniszteriumnál, hogy vetőmagot bocsássanak a gazdaközönség rendelkezésére. Az aradmegyei patakok szabályozására egymillió lei államsegélyt kérnek.

Ezután Margineanțiu Titus pénzügyigazgató mondotta el jelentését, amely szerint egyenes adókból 631.948, közvetett adókból 4.137.975 lei folyt be. Georgescu János prefektus kérte a pénzügyigazgatót, hogy a rokkantoknak és a hadiözvegyeknek rendszeren folyósítsák a segélyt. Moldovan József tanfelügyelő jelentette, hogy a vármegyében 442 iskolában az állam nyelvén folyik a tanítás. Azonban sok községben még, ma sincsen iskola. Akció megindítását kérte új iskolák létesítésére. Dr. Bradean Athanaz megyei főorvos a vörhenyjárványról tett jelentést, amely még most is állandóan tart és három község iskoláit kellett bezárni. Ileana főmérnök jelentette, hogy a hidak és utak sok javításra szorulnak. Ezek rendbe hozására 18 millió államsegélyt

kérnek. Végül Soós Jenő vármegyei főállatorvos jelentette, hogy a vármegyében nagyobb mértékben terjed a lovak között a takonykór. Infúzkedést kért a járvány megállítására. Ezzel a közigazgatási bizottság ülése véget ért.

Primadonnák háborúja.

(Zöldhelyi Annus és Sugár Teri botránya.)

Aradon még bizonyára sokan emlékeznek Zöldhelyi Annusra, a szép primadonnára, aki egy szezonon át az aradi férfiszíveket hozta lázba. Innen elkerült Budapestre, ahol szép sikerei voltak. Az idén leszerződött Fekete Mihály marosvásárhelyi társulatához, ahol csunya botrány központjába került. Erről a botrányról a következő távirat számol be:

A marosvásárhelyi színháznak szokatlan botránya volt. A Gúlbaba operett délutáni próbáján Fekete Mihály igazgató felesége, Sugár Teri konyháttal rátámadt a színház primadonnájára, Zöldhelyi Annusra, akit azzal gyanúsított meg, hogy férjével szerelmi viszonyt folytat. A vérekedő asszonyokat a színház tagjai választották szét, akiknek kívánságára később Zöldhelyi Annust színházi törvényszék elé állították. A színházi törvényszék egyetemes szűnésznöt kötelezte, hogy szerződését azonnal bontsa föl és hagyja el Marosvásárhelyt. Az a vád Zöldhelyi Annus ellen, hogy botrányos viselkedésével aláássa a színház tekintélyét.

Krabolt soffőr.

(Csendélet a kisjenői országúton.)

Bucaciu Bucurestii soffőr a napokban autójával Oradeamare ról (Nagyváradról) Aradra érkezett. Megérkezése után a rendőrségnél jelentést tett, hogy az autóját Chisineu (Kisjenő) és Salonta között fegyveres emberek megtámadták és kirabolták. A soffőr elbeszélte, hogy autóját az országúton defektus érte és mi közben ő a javítással foglalkozott fegyveres parasztok megtámadták és elvették harmincezer leit tartalmazó tárcáját és az autóban elhelyezett tárgyakat. Azután az autó gummiját elvágta és a szán tőföldeken keresztül elmenekültek. A kihallgatás alkalmával az a gyanu merült fel, hogy a rablás kitalált mese. A rendőrség a legnagyobb körültekintéssel folytatja a nyomozást. Az aradi ügyészség elrendelte a nyomozás kiterjesztését Chisineu és Salontára.

Székrekedés. A budapesti egyetem belorvosi klinikájának j e l e n t é s e b ő l kitűnik, hogy a FERENC JÓZSEF keserűviz biztosan és fájdalom nélkül hat s ezért aranyeres bántalmaknál is ajánlható.

HIREK.

Lefoglalt játékbank.

(Detektívek egy budapesti klubban.)

BUDAPEST. A royalista-kulban vasárnap éjjel detektívek jelentek meg, akik lefoglalták a bakkarabankot, amelyben negyedmillió korona volt. Ezenkívül zár alá vették a kártyafelszereléseket és félmillió korona értékű zsetont. A klubot becsukatták. Negyven játékos volt a helyiségben, köztük ismert ügyvédek, orvosok, tőzsdések, ügynökök, kereskedők és notórius siberek. A bankot egy Ruzicska nevű kereskedő adta és negyedmillió korona volt benne. Ha a detektívek nem toppannak be, a bank nyert volna és a negyedmillió megduplázódik.

— Lapunk legközelebbi száma a keddi gör. kel. ünnep miatti cenzuraszünet következtében csütörtökön jelenik meg.

— Nem távozik a budapesti magyar követ. Budapest. Azokat a lap híreszteléseket, hogy Massirevics Szilárd bécsi és báró Rubidó-Zichy Iván budapesti követ állásukból távoznának, ma a leghatározottabban megcáfolják.

— Goldis László beteg. Goldis László, volt miniszter, a pécskai kerület országgyűlési képviselője, a román nemzeti párt egyik vezére, mint értesülünk, aradi lakásán súlyos betegesen fekszik. Az orvosok véleménye szerint a betegség oka előrehaladott véredényelmeszesedés.

— Papir-lei helyett ezüst-lei. Bucuresti. A valutatárgyalásokkal kapcsolatban a pénzügyminiszter elhatározta, hogy az 1, 2 és 5 leies bankjegyeket bevonja és helyettük 1, 2 és 5 leies érc és ezüstpénzt veret. Az a bizottság, amely beváltás, a pénzverés módjait van hivatva megbeszélni, rövidesen dönteni fog és így hamarosan forgalomba is kerülnek az érc és ezüstpénzek. A terv szerint mintegy 3-400 millió új ércpénz készül.

— Magyarországon nem korlátozzák a vasúti forgalmat. Budapest. A karácsonyi vasútforgalmat, — a személyszállítást illetően — ez idén nem korlátozzák.

— Új kávéházi és vendéglői árak. Dr. Robu János főpolgármester december 20-tól kezdődőleg új kávéházi és vendéglői árakat léptetett életbe. A főpolgármester az árak megállapításánál figyelembe vette a nem rég életbe léptetett piaci maximális árakat.

— Németország függő adóssága. Berlin. A német birodalmi főpénztárnak december első harmadáról szóló kimutatása szerint Németország függő adóssága 962 milliárd márka.

— Működik a bécsi krematórium. Bécs. A községtanács a kormány tilalma ellenére a mai nappal üzembhelyezi a halottégető krematóriumot, amelyet tegnap avattak fel. Az első halottja a krematóriumnak egy fő-tisztviselő, akinek a hullaja már az előcsarnokban van.

— Súlyos kimenetelű kardpárbaj. Budapest. Hitzinger János technikus tegnap kardpárbajt vívott Santelli italónak, a világhírű vívóembernek ifjabb fiával. Santelli keresztülvált ellenfele felét és orrát. Hitzinger 15 centiméter hosszú és fél centiméter széles sebet kapott.

— Meghívást ne fogadjon el senki karácsony másodnapjára, mert akkor van a Nővédelmi Hivatal mese-estéje. Jegyek Schöthaagnál.

Egy aradi kereskedő tragédiája

(A megvadult sertés áldozata. — Sürgős operáció. — Budapesti orvosprofesszor Aradon.)

Tragikus szerencsétlenség érte csütörtökön este Karácsony Döme ismert és rokonszenves aradi kereskedőt, a Karácsony Festvérek Str. Nicolae (Petőfi utcai) cég belfagját. Csütörtökön este sertésölésre készültek Karácsonyék. Egy jól kifejlett kistársaság sertést akartak loolni. A hentesmester negyedmagával hozta ki a hatalmas sertéspéldányt az óltól. A hentesek között vita keletkezett a sertés súlyára vonatkozólag és hogy a vitát eldöntse, elhatározták, hogy megmérlik a sertést. A hatalmas állat azonban megvadult a vérrrel átitatott henteskötények szagától és csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült a dühöngő állatot megfékezni. — Összekötözve vitték az udvaron levő mázsára. Karácsony Döme, hogy segítségére legyen a henteseknek, a mázsák mellé állt, hogy a vassúlyokat rárakja a mérlegre. Az összekötözött sertés rettentő erővel széttépte a köteleket, lerázva magáról az embereket, akik le akarták fogni és egyenesen Karácsony Dömének rohant.

— Felosztották a tornyai birtokot. A megyei agrárreformbizottság ma tartott ülésén, amelyen Hargot György táblabíró elnökölt, tárgyalta Jusih János tornyai birtokának felosztási ügyét. A bizottság úgy határozott, hogy a 800 holdas birtokból 300 holdat hagy meg a régi birtokos kezében és 500 holdat az igényjogosult gazdák között oszt fel. A birtok kisajátítási árát holdanként 1200 leiben állapították meg.

— A Missziótársulat munkája. A Szociális Missziótársulat ma délután a városházán ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy december hó 23-án délután, karácsonyfa-ünnepélyt tartanak a társaság által fenntartott Gyermekotthonban. December 26-án a Kulturpalota nagytermében rendeznek mesedélután. A jelenlevő hölgyválasztmány határozatban monddta ki, hogy ezentúl megismétlik a mesedélutánokat. A múltban már rendeztek ilyen előadásokat, amelyek a siker legteljesebb jegyében folytak le. Az ülésen még az elmúlt hónap eredményéről számoltak be.

— Nincs eredmény a Kornis-rablás ügyében. Rasztig István, az aradi államrendőrség vezető detektívje, ma haza érkezett Teiusról (Tövisről), ahol a 852 ezer leies rablás ügyében folytatott nyomozást. Rasztig jelentést tett Gritta Ovidiu rendőrprefektusnak a nyomozásról, amely nem hozta meg a remélt sikert. Dacára a legkörülményesebb vizsgálatnak, a nyomozás ezideig semmi eredményt sem tud felmutatni.

— A Magyar Sakkszövetség. Budapest. A Magyar Sakkszövetség első kongresszusának ma volt az ünnepélyes megnyitása.

— A magyar indemnitás. Budapest. A nemzetgyűlés mai nyolc órás ülésén az indemnitás vitáját folytatták.

— Fésűk legokosabb beszerzési forrása özv. Müllerné fésű-üzletében színház bejáratával szemben.

A szerencsétlen embernek már nem volt ideje menekülni és a megvadult állat beleharapott térdébe. A harapás helye annyira vérzett, hogy Karácsony Dömét kórházba kellett szállítani. A kórház udvarán a borzasztó kínoktól elvesztette eszméletét. Az orvosok azonnal ápolás alá vették, azonban a seb annyira elmérgesedett, hogy sürgős operációra van szükség. A kétségbeesett család táviratozott Budapestre Dollinger európai hírnű sebészhez, hogy azonnal jöjjön Aradra. Ma megérkezett a távirati válasz, amely értesíti a családot, hogy Dollinger elfoglaltsága miatt nem jöhet és helyettese, Manninger professzor ma este Aradra érkezik. A budapesti orvosprofesszor még ma este megoperálja Karácsony Dömét. Az operáció eredményét reményteljes aggodással várják Karácsony Döme családja, barátai és ismerősei, akiknek körében a legnagyobb szeretetnek örvendő a rokonszenves kereskedő.

— Sztrájkolni akarnak a pékek? Ma délután az aradi pékek küldöttsége jelent meg dr. Robu János főpolgármesternél és kérték a kenyérrárak felemelését. A főpolgármester kijelentette, hogy az árak felemelésére nézve még nem adhat érdemleges választ. A küldöttség elhatározta, hogy holnap délelőtt memorandumot nyújt be a prefektushoz. A pékek ma azt hangoztatták, hogy abban az esetben, ha a hatóságok nem teljesítik kérélmüket, sztrájkba lépnek.

— Wrangel Romániában. A szófiai Dnevnik írja, hogy Wrangel, az ismert orosz ellenforradalmi tábornok csütörtökön Várnába érkezett az olasz Lloyd „Trentino” nevű hajóján, ahonnan utját Konstanca felé folytatta és ott fog kiszállani, hogy romániai körutat tegyen.

— Ökső telek tisztviselőknél és hadirokkantoknak. A város vezetőségéhez ma délelőtt rendelet érkezett a belügyminiszteriumtól, amely újabb intézkedésekkel próbál a nagymérvű lakásinségén enyhíteni. A rendelet kimondja, hogy a város a rendelkezésre álló telkekből olcsón és előnyös feltételek mellett bocsásson az állami, városi tisztviselők, hadirokkantok és hadiözvegyek rendelkezésére. A telkeket husz éves amortizációs kölcsönre adhatja a város. A telek nagysága 500 négyzetméternél nem lehet több.

— Villamos karácsonyfa égők, csillárak, vasalók, forralók legolcsóbban, karácsonyfa felszerelése Varga és Rosenfeld szerelőknél.

— Képeskönyvek, ifjusági iratok, ajándék diszjunkciók és választékban Kelet hírlapirodában.

— Elkészült utlevelek. Az aradi államrendőrség utlevél osztályán a következők vehetik át utleveleiket: Petőcz Mária, Murgu Verica, Vass Sándor, Irchita Miksa, Rosenberg Flóra, Kajtos Emma, Luca Onora, Stein Mór, dr. Székely Károly, Csizmas Traján, Halász Margit, Gellért Irén és Sanyka Mária.

— Felkérjük azon t. vidéki előfizetőinket, akik lapelőfizetésük hátralevő részét még nem egyenlítették ki, avagy előfizetésük lejárt és azt nem újították meg, szíveskedjenek az összeget haladéktalanul az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala címére beküldeni, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk lapunk küldését megszüntetni és követelésünket, — mely tetemes költséggel jár, — per útján behajtani.

— A hóhér felakasztotta magát. Moszkva. Jonkov terrorista, aki a moszkvai titkos rendőrség szolgálatában állva, két év alatt kétezer embert akasztatott fel, tegnap önmagát akasztotta fel.

— Szenzációs riportok és cikkek, érdekes olvasni valók, a szépségverseny győztesének képei tartják az „Aradi Fáklya” 32 oldalos, illusztrált dupla karácsonyi számát, amely azért csak 3 lelt.

— Arabia hajfesték kapható Fehér si Comp. nőifodrász üzletében.

— Babaparókat készítünk, parókat kölcsönzünk. Fehér si Comp. hölgyfodrász szalon.

— Modern hajmunkák készülnek Fehér si Comp. szalonjában.

— Karácsonyi ajándékok, játékaru bőrdíszmű, női ridikül manicűr, fésű, kazetták és gyermekkoscsik nagy választékban Hegedüs Gyula cégnél, Arad, Bul. Reg. Maria 16. (Andrássy-ter).

— Társasjátékok legszebb kivitelben, elegáns levélpapírok, izléses emlékkönyvek, különféle ajándéktárgyak kaphatók Naményi papírüzletben.

— Ha arcbőrét finomná akarja tenni, úgy keverjen mosdóvizébe Mack-főle Kaiser-Boraxot.

— Bőripari iparosok nagyszabású bulija 1923. február 3-án, (szombaton) este a „Fehér Kereszt”-ben.

— Nagykereskedő nem lehet árufelhalmozó. Megemlékezett az Aradi Közlöny arról, hogy Herz Imre oradeamarei (nagyvárad) zsir- és szalonna nagykereskedő ellen eljárást indítottak árufelhalmozás miatt és egyben a Strada George Lázár (Simonyi-utcában) levő raktárából elkobozták nagymennyiségű Aradon és a megyében összevásárolt szalonna- és zsirkészletét. Az elmúlt napokban tárgyalta az ügyet az aradi törvényszék árellenőrző bizottsága és miután beigazolták, látta, hogy Herz Imre törvényszékiileg bejegyzett nagykereskedő, aki árúját különben sem rejtette el és nem az volt a célja, hogy a vásárolt árut huzamosabb időre kivonja a forgalomból, felmentette a vád és következményei alól. Az ügyész a bizottság felmentő ítélete ellen fellebbezett és így került ma az ügy a büntetőfellegb viteli tanács elé, amely keíven hagyta a felmentő ítéletet és elrendelte az elkobzott zsir- és szalonna kiadását Herz számára.

— Rendőri hírek. Partovitz József fejjelentést tett a rendőrségen, hogy több ezer lei értékű arany óráját és láncát kilopták a zsebéből. — Jakab Zsigmond házában udvarából egy 5000 lei értékű sertést loptak el. — Borbély Béla lakásában fosztogatók jártak és 6000 lei készpénzt loptak el. — Szabó Kálmántól egy 300 lei értékű gyűrűt loptak. A rendőrség a fenti ügyekben megindította a nyomozást.

Mulatságok.

— A Lloyd estélye. Az aradi Lloyd társulat ma este nagyszíni estélyt rendezett, amelyen Axel Landt, az ismert német író tartott előadást a modern német irodalomról. Előadását ötletesen, humorosan mondta el, sok mosolyt váltva ki a megjelentekből. Az előadás után reggelig tartó tánc következett. A rendezőség a megjelent hölgyek következő névsorát bocsájtotta rendelkezésünkre:

Tenner Józsefné, Vermes Jenőné, Mairovitz Emilné, Seidner Sándorné, Tenner Lászlóné, Goldschmidt Sándorné, Schreyer Viktorné, Domán Sándorné, Rosenberg Artúrné, Baschi Simonné, Szabó Clarisse, Nemes Olga, Földes Sománé, Deutsch Andorné, Deutsch Manó, Deutsch Böske, Kornis Mártonné, dr. Neuman Miksáné, Salgó Piri, Schulhof Andorné, Obersolm Adice, dr. Dénes Jakabné, Röthi Zsigáné, Szenes Lici, dr. Török Dezsőné, Löwinger Zseni, Gross Magda, Rajz Jenőné Szántó Szeréna.

Véres összeütközés

nemzeti szociálisták és munkások között.

Berlin. A müncheni nemzeti szociálisták előnyomulása Göppingen württembergi község ellen véres összeütközésre vezetett. Hét főre a nemzeti szociálista munkáspárt Göppingenben négyülést tervezett. A szakszervezetek felszólították a szervezet munkásokat, hogy tömegesen jelenjenek meg. Amikor a rendőrség arról értesült, hogy a müncheni nacionalisták egy százada fűrészes botokkal és gummi botokkal fellegyverkezve a községbe érkezett s hogy a szervezett munkásság a szomszédos községekből erősítéseket kapott, a gyűlés megtartását beállította. Amikor a tilalmi rendelet nyilvánosságra került, a nemzeti szociálisták zárt sorokban elvonultak. Az uton összeütközésre került a sor egy csomó szervezett munkás és nacionalisták között. Több lövés is eldőlt. A rendőrségnek végre sikerült az ellenséges pártokat szétválasztani. A müncheni nacionalistákat kerítő uton a vasúti állomásra irányították és még aznap éjjel el kellett hagyniok a várost. Utamban a rendőrség megmotozta őket. Egy revolvért és egy kézi-gránátot elvettek tőlük. Stuttgarti és thübingeni diákok, akik az állomásra mentek, szervezett munkásokkal találkoztak, akik véresre verték őket. Ed. kilenc személy megsebesüléséről érkezett jelentés. Öt személy lövéstől származó sérülést szenvedett. A bajor kormány szigorú rendszabályokat léptetett életbe, hogy megakadályozza a hasonló összeütközéseket.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF

felel.

Cezurat: Dr. ROMUL MAGER.

Jugoszláviában is nagy a pénzkrízis.

(Belgrádi levél egy aradi bankigazgatóhoz.)

Az egyik aradi pénzügyes vezérigazgatója ma levelet kapott Jugoszláviából, amely érdekes és a jugoszláv pénzügyi állapotok ra jellemző dolgokat mond el. Jugoszláviában ez idő szerint éppen úgy, mint Magyarországon, devizaközpont működik és még hozzá olyan szigorúan, hogy a pénzügyes vezeték devizák tekintetében a legszigorúbb korlátok közé vannak szorítva. A helyzetük ebben a tekintetben jelentékenyen nehezebb mint például a budapesti pénzügyes vezetéké, mert amíg a budapesti devizaközpont jogos, okmányokkal alátámasztott igényeket készleteiből simán ki tud elégíteni, addig ez Jugoszláviában készletek hiányában csak helyfel-közzel, vagy az igények legnagyobb redukciója mellett vitethető keresztül. Jelentékenyen nehezíti a helyzetet az is, hogy a valutafeljavító akció, — miként a jugokorona árfolyamának ez idő szerinti tendenciája is mutatja — zátonyra jutott, úgy, hogy ezen segítettő a jugoszláv pénzügyi kormány legutóbb kiadott rendeletével csak eminens szükségleti cikkekre ad bevételi engedélyt. Általánosságban azonban két hónapra

Közgazdaság.

A márka és a frank.

Az egész világ pénzügyi piacán a márka és a francia frank emelkedését figyeli most minden szem. Négy nappal ezelőtt a zürichi zárlat alig észrevehetően emelte ezt a két pénznemet, ugyanakkor, amikor a lapok arról számoltak be, hogy Poincarénak menni kell. Az első nap kis emelkedése tovább fokozódott. A márka, amely az utóbbi időkben huzamosabban 0.06.50 körül állott Zürichben, a 14-ik zárlatnál 6.75, 15-én a nyitáskor 6.875, a zárlatnál 7.125, 16-án 8.125 és 8.25, ma pedig már a nyitáskor 9.37-ig emelkedett. A francia frank pedig hasonlóan 37.55-ről 15-én 38.30, 16-án 39.65, ma pedig 40.10-re emelkedett. Kétségtelen, hogy a német és a francia valuta állása között szoros összefüggés van. A jóvátételtől függ a német pénz helyzete, viszont a jóvátétel is a német pénz helyzetétől függ és ha a gyenge német pénzzel nem lehet jóvátételt fizetni, azt a francia frank is súlyosan megérzi. A jóvátételi kérdés volt az, amely leszorította a két valutát és most ugyanaz emeli. — Poincaré után új irányát várják a németekkel szemben folytatott politikának. Ez a jövőben való bizalom veti tükörképét Zürichre. Ezt a bizalmat táplálja az is, hogy Amerika is enged zárkózottságából és erős akcióba kezdett a németek érdekében. Mint megtudtuk, Harding terve szerint Amerika öt európai állammal együtt másfél milliárd dollár kölcsönt akar nyújtani Németországnak. Ebből egy milliárdot Amerika adna. A kölcsön egyharmadrészét a márka stabilizálására használnák, a többi gazdasági berendezkedésekre szolgálna. Még csak terv ez, de a bizalomgerjesztéshez elegendő és a márka négy nap alatt értékének egyharmadával emelkedett. Csak egy hiba volna még, a rengeteg mennyiségű német bankjegy. Ennek a felszívása nem lesz könnyű dolog.

A keleti valutákra ellenben rossz idő jár mostanában. Kiderült, hogy

minden bevittelt megtiltott. Ehhez járul még a rendkívüli pénzszűke, amely természetesen a pénz nagy drágulását vonta maga után. Különösen Belgrádban érezhető ez, ahol a lázas építkezési tevékenység igen nagy összegeket a szorban és még nagyobb tökégyeket támaszt, amelyeknek az illető tőkeforrások most annál kevésbé felelhetnek meg, mert az állami jelzálogintézet a szerb nemzeti bankkal karöltve az építkezési hiteleket erősen megszorította. Mi sem természetesebb, hogy ezt a példát a többi pénzügyes vezeték is követték, úgy, hogy az építetők most már 30 százalékos és bankgarancia költséggel is drágított privátpénzt vesznek igénybe. Ebből következik, hogy az építési válság már nem lehet messze, sőt ez idő szerint is vannak félre kész épületek, amelyeket tőkehiány miatt nem fejezhetnek be. Ennek dacára az illetékes hatóságoktól a jövő évre mintegy négyezer építkezési engedélyt kértek. Ez a helyzet egész Jugoszláviára mérhető, úgy, hogy komoly körök a jövő elé, — éppen az üzleti pangás folytán — pesszimizmussal néznek.

A csehek nem tudják beváltani azt az ígéretüket, hogy a kisantant államainak, Jugoszláviának és Romániának valutáját emelik. Csehországnak erre nagy szüksége volt, piac kellett a cseh árucikkeknek. Most azonban a szokollal is baj van, megingott régi ereje, Rasin pénzügyi politikájának kudarcra teljes. A lei is együtt került a lejűre a szokollal és a dinárral, de a lei helyzete mégis egészen más. Aránylagosan véve a dinárnál és a szokollal jóval kevesebbet veszített értékéből és ez a mostani csökkenés is csak átmeneti jellegű: a lei mindig szilárdan állott, állását nem külső befolyásnak köszönhetette nem volt hirtelen emelkedéssel elért pozíciója, mint osztályos társainak. A román bankoprés már régóta nem dolgozik, a gazdasági konszolidációk alapján nem a csökkenés, hanem az emelkedés várható. Valószínű, hogy az antiszemita mozgalódások híre nagyon kiszinezetten került a külföldre és ez járult a lei eséséhez, de bizonyos, hogy a lei hamarosan kilábal a mélységből, amelybe a szövetséges pénzek rántották és ismét megindul az emelkedés útján.

Aradi valutáinak. (December 18.) Dollár 167, márka 0.03, szokol 5.05, dinár 2.20, francia frank 12.50, magyar korona 0.07. *Külső értékek:* Budapest 13.60, Bécs 400, Berlin 0.03, Prága 5.15.

Bucuresti üzledezárlat. (December 18.) *Valuták:* Márka 0.0365, francia frank 12.50, dinár 220, dollár 166, magyar korona 725, szokol 495.

Zürichi nyitás. (December 18.) Berlin 0.093750, Newyork 526.75, London 2710, Milano 27.10, Prága 15.60, Budapest 0.22.75, Zágráb 1.40, Varsó 0.0325, Bécs 0.0075, lebeljegzett 0.0076.

Zürichi zárlat. (December 18.) Berlin 0.09, Amszterdam 211, Newyork 527, London 2452, Páris 4010, Milano 27.10, Prága 15.20, Budapest 0.22.75, Zágráb 1.35, Bucuresti 3.05, Varsó 0.0325, Bécs 0.0075, lebeljegzett 0.0076.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (December 18.) Napoleon

8800, dinár 23.60—25.20, angol font 10780—11080, dollár 2325—2400, hollandi forint 931—951, márka 0.42—0.50, léva 17.50—18.50, lei 13.50—14.50, lira 119—124, francia frank 176—182, szokol 66—70, osztrák korona 0.045—0.060, svájci frank 440—455, lengyel márka 0.14—0.15, jugoszláv korona 5.90—6.30.

Budapesti értékpapirtőzsde-nyitás. (December 18.) Salgó 39500, Rima 10950, Déli vasut 6950, Kőszén 88000, Államvasut 27500, Cukor 40000, Olaj 7800, Ganz Danubius 700.090.

Budapesti értékpapirtőzsde-zárlat. (December 18.) Magyar hitel 7400, osztrák hitel 1450, Salgó 41500, Rima 11325, Déli vasut 7100, Államvasut 28750, Kohó 43000, Atlantika 43000, Ganz 730000, Kőszén 91500, Papir 13300, Szlavónia 33000, Földhitel 8100, Viktória 36750.

Bécsi hivatalos zárlat. (December 18.) Prága 1950, Zágráb 175, Budapest 29.25, Varsó 3.50, Milano 3620, London 328800, Newyork 70740, Zürich 13425, Berlin 11.80, Amszterdam 28325.

Sport.

— Uszóverseny Budapesten. Budapest. A MAFC tegnap rendezte a Rudas-fürdőben országos uszóversenyt, amelyen értékes vándordíjak kerültek eldöntésre. *Eredmények:* 800 méteres főverseny: 1. Eperjessy (MOVE BSE), 11 p. 17 mp., 100 méteres főverseny: 1. Hay Pál (MAFC) 1 p. 06 mp., 200 méteres ifjúsági verseny: 1. Bonk (BKAC) 2 p. 46.6 mp., 100 méteres hátszás: 1. Borka 1 p. 19.6 mp. — Ötször negyven méteres gyorsstaféta: 1. (MAFC) 1 p. 55 mp., 100 méteres melluszás: 1. Sipos (MAFC) 1 p. 19.4 mp., 80 méteres melluszás hölgyek részére: 1. Kraszner Kató (NSC) 1 p. 21 mp., Négyyszer 60 méteres staféta: 1. (MAFC) 2 p. 56 mp.

— Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

Az Adria hőse.

Nagy hírre tert szert *Prodám* Quidó azzal a bravurjával, hogy ő repülte át gépével először az Adriát. Később olasz fogságba esett megsebesülten. A vörös uralom alatt kényszerűségből a vörös őrség légi osztályába került. Az ügyesség a kommün bukása után vádat emelt ellene azért, mert a *Chotek* grófi palotában, ahol lakott, több repülőtiszttel együtt megfúrták a grófi páncélszoba titkos ajtaját és a Wertheimből milliókat érő diadémokat, csattokat veit magához *Prodám*. De ismeretlen tettes ellopta tőle az értékeket. A törvényszék előtt *Prodám* azzal védekezett, hogy ő hálával volt eltelve *Chotek* grófnő iránt, aki őt a hadikórházban ápolta és ezért meg akarta menteni a kincseket a vörösök elől, akik azt el akarták rekvirálni. Ez pedig a páncélszoba feltörése nélkül nem történhetett meg. A bíróság tanuként kihallgatta *Ráday* Gedeon gróf volt belügyminisztert, *Zichy* Herman gróf repülő parancsnokot, *Kvasz* András volt tanácsnokot, *Kvasz* András volt pilótát stb., akik kedvezően

„Sztambuli szüz“

Csodás felvételek! Estői regény az „Ezeregy éj“ meséiből. Amerika egyik legszép és legnagyobb filmművésznőjével Priscilla Dean-nal a főszerepben. Bemutatója péntektől kezdve

az Apollóban.

Nagy Karácsonyi Vásár! Mélyen lezárt árak! Női ruha és télikabátokban

IULIU PLESZ GYULA

ARAD, Strada Col. Piriol 3. (Vörösmarthy-utca) 959
A színház-épület hátsó bejáratával szemben

vallottak. A törvényszék Prodámot felmentette és tizenöt napos vizsgálati fogság után szabadlábra helyezte. — Itt említjük meg, hogy Prodám rehabilitálása után, megtartotta esküvőjét, amelyre három hónap óta várakozott. A fogságban történt hiányos kezelés folytán legutóbbi lezuhanásakor eltört karja nem forrott össze és így többé repülőgépre nem szállhat. Ezért a kincstár ellen kártalanítás iránt keresetet fog beadni.

A legjobb pénz.

Annyi tréfát csináltak már az osztrák koronára, hogy illendő egyszer a pártjára is állni. S nem minden ok nélkül. Avagy mutatunk meg egy másik gyöngyvet, amellyel annyi okos és ráfontolt számolási műveletet lehetne elvégezni, mint a megvetett bécsi koronával. Méltóztassanak megfigyelni, kérem! A hajút Bécsből Pozsonyba 24 cseh koronába kerül. Ez ma körülbelül 68.000 osztrák korona. Ellenben Bécsből Budapestig az ut 5000 magyar korona, ami cirka 50.000 osztrák koronának felel meg. Ha tehát valaki Pozsonyba akar utazni, jól eszi, ha Budapestig vált jegyet, mert így megtakarít 13, azaz tiz-háromezer koronát. Am ezzel még nincs vége! Az utas Bécsből Pozsonyba érkezik a Budapestig váltott jeggyel s a hajóállomáson találkozik egy ismerőssel, aki elkészít a jegyváltásnál. A Bécsből érkezett utas erre eladja a Budapestig érvényes jegyét az ismerősének rendes díjszabás szerint 120 cseh koronáért, ami körülbelül 600.000 osztrák koronát jelent és így nyer az üzleten 237.000 koronát, ami nem kevesebb 100 cseh koronánál. Így tehát osztrák pénzen ingyen lehet utazni Bécsből Pozsonyig s ráadásul még 100 cseh koronát kap az ember. Hát nem jó pénz a bécsi korona? Ezt csinálják utána a dollárral!

Mozi.

* Arsene Lupin, a világhírű kalandor legújabb bravurja még csak kedden látható az Urániában, a Tigris fogak című amerikai filmszenzáció keretében. Nagy tetszéssel fogadta a publikum Arsene Lupin szereplését, amely az amerikai milliomos titokzatos gyilkosainak kézrekerítésére irányul s valósággal megkönnyebbülés kísérté a sikeres munkát, a gyilkos leállítását, aki nem átalotta a megölt milliomos feleségét is hamis váddal illetni, amely azonban semmivé lesz s Arsene Lupin börtönbe juttatja a

gyilkost, aki senki sem más, mint a milliomos háziorvos.

* Maupassant gyönyörű regénye, a Tiszti szolga a címe az Uráni szerdai bemutatójának. A kiváló francia író izgalmasan érdekes regényének alakjai elevenednek meg a filmen: a tragikus sorsu asszonyt, aki titkának felfedezése miatt önkézzel véget vetett életének, a kegyetlen tiszti szolgát, aki a féltve őrzött birtoklásért szintén az életével fizet: lesújtó fájdalmában a férj öli meg boldogsága megsemmisítőjé. A csodás filmregény szerdai bemutatóját az Urániában nagy érdeklődés előzi meg.

A mai lovagihistoria még csak kedden kerül színre az Apollóban az a kedvesen megkapó metamorfózis, amelyik a léha, könnyelmű amerikai dardanócsok veszedelmekaland és izgalmi után a társadalom dolgos tagjává avatja s boldog férjévé teszi a rablók karmai közül általa megmentett szépséges leányzó. A pompás kép vasárnap és hétfőn is nagy sikert aratott, kedden látható utóljára az Apollóban.

* Kelet csillaga a címe az Apolló szerdai bemutatójának. A pompás film gyönyörűen felépített amerikai történetet jelenít meg az aranykutatók életéből. A kelet csillaga csak két napig, szerdán és csütörtökön látható az Apollóban.

* Priscilla Dean, a legnagyobb amerikai filmdiva játsza az Apolló pénteki premierjének főszerepét.

A Minoriták pincéjében
közvetlenül a hordóból 6244

Leleért kiváló karcos
Látható a karácsonyi ünnepekre és újévre. Kímérés december 22-étől az összes hétköznapiokon a délutáni órákban.

NYILTER.

Az életem nyitott volt és boldogságot nem vártunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel hozom női üzletfeleimnek tudomására, hogy üzletemet áthelyeztem Str. Episcopul Radu (Magyar-u.) 4. sz. alá.

Ujjonnan a legmodernebbül berendezett műhelyemben vállalom mindenféle műszerész, lakatos és génmunkát, különböző vaskerítések, rácsok, portálok, összecsalható redőnyök, díszes és egyszerű tüzhelvek, különböző fémműmunkák és mindenféle tömegcikkék készítését a legjutányosabb áron.

EUGEN BALLA.

Intreprindere pentru industrie Metal si Fier

Fém- és vasipari vállalat.

Arad.

Str. Episcopul Radu (Magyar-u.) No. 4. 12601

Karácsonyra!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszművek, kifestőkönyvek, művészi olajfestmények, rézmetszetek, díszlevegőpapírok, karácsonyfadíszek legoliosabb forrása. Matador játékszerekények lerakata.

Kerpel Izsó

könyvkereskedése.

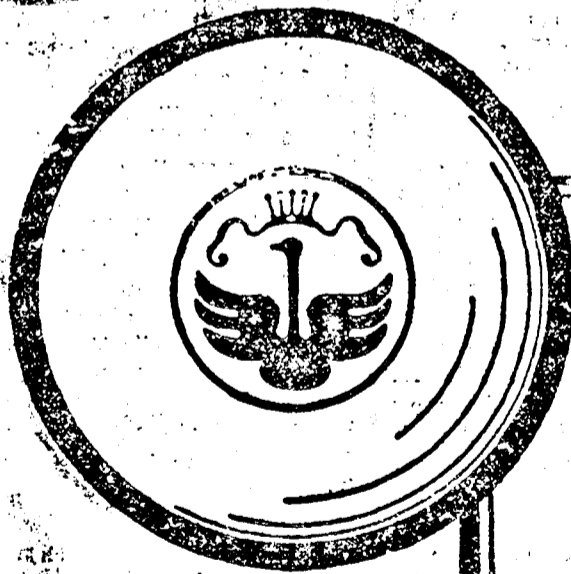
Ugyanott 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár.

6076

gummisarkok és gummitalpak

olcsóbbak és tartósabbak, mint a bőrből készültek. Legjobb védő a nedvesség és hideg ellen. 12865

ELIDA

pipecesszappan azoknak, kik a minőségre sokat tartanak.

Karácsonyra nagy árendmény női kabátok és ruháknál:

„PARIS“ Modellházban.

PYRAM

a mai kor legelőkeltebb cipőkrémje!

Figyelje meg tisztító hatását!

Kérjen kifejezetten „PYRAM“-ot.

Figyelem a címre! Megérkeztek a híres Gritzner varrógépek olcsók és jók, melyekért 8 évet jótállók. **Hammer Zsigmond** Bulev. Regele Ferdinand No. 2.

Welberger Ferenc ékszerész, Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. Oriási raktár alpacca diszmuárukban. Nagy karácsonyi occasió mindenemű ékszerekben. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás! 5946

Karácsonyfa diszek! Valamennyi a legfinomabb élvezhető esemege! Csodálatosan szép figurális diszek. Szalon cukorka, ajándék tárgyak: 5844
Gábor csokoládégyár Str. Alexandri (Salacz-u.) üzletében **Saját érdeke,** a legjobbat, legszebbet, legolcsóbban nálunk szerezhethi be.

Apró hirdetések.

Levelezés.

EGY csinos urleány disztigvált urleány barátságát keresi, ki őt anyagiilag támogatna. Leveléket „Első barát” jellegre a kiadóba kér. 6176

KI ADNA KÖLCSON 1000 lelt urinőnek egy hónapra. Az Irlon sürgősen „Hálás leszek” jellegre kiadóba. 6239

Házasság.

HÁZASSÁG céljából megismerkedne egy középkorú fiatal ember 20-25 éves jobb iparosleánnyal, vagy gyermektelen özvegyvel. Csakis teljes című leveleket „Intelligens” jelleggel Wallinger hirdetője továbbít. 12925

Alkalmazás.

VIZSGAZOTT kocsis ajánlkozni betegek ápolására. Strada Pescarului (Thököly Imre-utca) 57. 6156

UTLEVÉLRE, mindenféle igazolványra fényképek olcsón, csinos kivitelben állandóan villanyfény mellett készülnek Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 7. 6211

PRODAI, utazói, vagy más külső munkálatokra előnyösen alkalmazható munkások. több évi gyakorlattal állást keres. Szíves megkeresések „Méréselt igény” jelleggel a lap kiadóhivatala továbbít. 6233

JÓ HÁZBÓL való fiu tanulói felvételt Erdős Pál fűszerkereskedő cégnél Piata Avram Iancu 3. 6237

GYERMEK névelő ajánlkozni fiatalabb német leány, Cím Wallinger hirdetőjében. 12925

RAKTÁRNOKI, felügyelői, vagy pénzbeszedői állást keres óvadékképes férfi. Cím a kiadóban. 6242

ALKALMAZÁST keres perfect német, magyar és román nyelvet bíró gazdász fiatal embert. Vidékre is megy. Cím Kelet hírlapiroda. 12608

GÉPIRÓNÓT keresünk, ki románul is beszél. Cím Kelet hírlapiroda. 12603

Vétel és eladás.

KÉT kis fűző szőnyeg, festmények, márvány virágváza, 1 pár 39-es csizma, talpas poharak, függönyök, dísz tárgyak, 6 személyes gyermekjáték, étkező és kávé szerviz, 3 pár alpaca evőeszköz jutányosan eladó. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23, szám I. jobb. 1000

KÉT hizott sertés eladó. Strada Oltuz (Illés-utca) 58. 6225

VILLANYMOTOR, 161 lóerős, megvételre kerestetik. Kramarovic, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 2. 6236

EGY spitzbiber bunda, ezüst retikül, perzsa, szmirna szőnyegek és mindenféle berendezési tárgyak eladó „Comissio” bizományi üzlet Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. az udvarban balra. 5914

UTAZÓ-BUNDÁK, lábszákó legolcsóbban, kölcsönbe is, Schächternél, Piata Plevnel 5. 6238

GYERMEKKOCSI fehér, fekvő-ülő, olcsón eladó. Megtekinthető Strada Alba-luila (Zsófia-utca) 8a) kapu alatt, déli órákban. 6240

RÖVID zongora olcsón eladó. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12897

IQASKOCSIK, vashordók, furógép, csukott és nyitott hintók, teherautó, cséplőgépek, darálómalom, lakatos műhely berendezés, ebéd-berendezés, divány eladó. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12897

MODERN ebéd-berendezést, nagy konyha-tükört, ezüst evőeszközöket keresünk megvételre. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12897

EGY zongora eladó Bulev. Regele Ferdinand No 6. a kapuval szemben. 6243

FEJ PAD 960 m/m csucs magassággal és 2600 m/m csucs távolsággal eladó. Vuchetich, Arad. 6246

SZAZ FINOM levélpapír, 100 selyempapírral bélelt borítékkal Leu 45.— Knie-szer papirkereskedőnél Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

IRÓGÉPEK, kellek, javítóműhely, Copyingoffice Szegfűnél, Str. Luther-utca 1. Telefon 111. 4588

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirna szőnyegeket, egész gyűjteményeket a legnagyobb árrban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elizabeth-utca) 11895

MINDENKI TUDJA, hogy a Karácsonyi ajándékok legalkalmasabb beszerzési forrása az Ortutay-palotában levő Szépművészeti Szalon. Régi és modern festmények, szőnyegek és műtárgyak állandó kiállítása. 11911

ZONGORA, lóhangú, Bösendorfer eladó. Cím a kiadóban. 6216

MINDENMŰ ÉKSZERT, gyöngyöket, legmagasabb árrban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

NYERSBORKÖVET, vizek minden mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 10655

PESTMÉNYEK (ujak, kiváló művészek-től) érkeztek Kerpel műkereskedésbe. Ugyanott 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. 12871

A KARÁCSONYI VÁSÁRRÁ VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 12907

ONDOLALÓ vasak, hajszál vasak kaphatók Fehér és Comp. női fodrász üzletében. 12896

EGY DARAB 8-as számú Wertheim pénzszekrény, egy darab ülő és egy darab álló íróasztal eladó a „Páncsotai Hitelszövetkezet”-nél. 6105

PÉRPI ruhák, téli kabátok, cipők és többfélék eladók. Megtekinthető 2-4. lg. Cím kiadóban. 6208

Ingatlan.

MAGÁN- ÉS BÉRHÁZAK 2-5 szobás lakásokkal eladó. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12897

Ellátás.

FIATAL házaspár ellátást nyerhet. Cím Wallinger hirdetőjében. 12925

KÉT 12-14 éves fiu január 1-től ellátást nyerhet. Cím a kiadóban. 6241

Üzletek.

OLCSÓN eladó Kávéház és étterem lakással, 40.000 lelt átvehető. Strada Corneliu Popescu (Edelspacher-utca) 20. Lukácsnál. 6247

ÓRAS ÜZLET berendezéssel, forgalmas uton, a város szívében átadó. Cím a kiadóban. 6234

MOTOR, vagy vízi malmot keresek hasonlókba 2-4 lóerőt. Cím a kiadóhivatalban. 6137

Különféle.

DIRECTE importált legfinomabb eredeti norvég, kevéssé halszagú Cod-liver-oil. Csukamájolaj dr. Földes Béla gyógyszerész Arad. 12831

VIDÉKI önálló iparos 15.000 lelt kölcsönt keres 10 kamatra. Feltételeket „Megbízható” jellegre kér a kiadóba. 11818

„Kristály” üdítővíz

patentáras üvegekben, házhoz szállítva is kapható

Kardos élelmiszerkereskedőnél Telefonszám 686.

Szappanfőző üst kerestetik

körülbéli 1000-1500 liter tartalommal
FEDOL vegyszerteli művek

Arad, Strada Dobra (Bockó-utca) 5.

Benzinmotor

vagy szivógázmotor, 8-10 lóerős, lehetőleg használt, de kiferésztalan, üzemszerű állapotban megvételre kerestetik. — Réseletes ajánlatokat ármegjelöléssel „Gyáros” címen Wallinger hirdetője, str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 10. továbbít. 12925

Karácsonyi és Újévi ajándékok legjutányosabban
Seeberger, Popoviciu és Kudelász

női divatüzletében AKAD, Bul. Reg. Ferdinand (Boros Beni-tér) 20. szerezhethők be
Kötött női blúz ... 190.— Lei.
Női sál és sapka 197.— Lei.

Karácsonyfa minden nagyságban jutányos áron kapható
Strada Iosif Vulcan (Kazinezy-utca) 12. szám. 12941

Új Linoleum üzlet! Tulajdonos: Krämer Béla, a Str. Metianu (Föray-utcában kis Matzkyval szemben) kapható: linoleum, viaszkosvászon stb. Linoleum behuzásokat előnyösen vállal. 12951

Utlevélekre vizumot 55 Leiért legpontosabban leggyorsabban a **KELET-hírlapiroda** szerez, Str. Alexandri Salacz-u. 1